

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Drenthe

LijstPormes

**Aan de voorzitter van de Provinciale Staten van Drenthe
CvdK J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen**

24 april 2024

Betreft: Schriftelijke vragen ex art 41 Reglement van Orde betreffende het gebruik van PFAS-houdende pesticiden in o.a. de aardappelteelt.

Geachte voorzitter,

In het FD dd. 24-02-2024 werd bericht, dat Nederlandse boeren jaarlijks meer dan 100 ton aan pfas-houdende pesticiden inzetten in met name de aardappelteelt. In het FD-artikel komt uitvoerig een Friese akkerbouwer aan het woord die op zijn bedrijf ten noorden van Leeuwarden al jarenlang pesticiden op zijn land spuit die pfas bevatten. Het FD stuurde hem een lijst met ongeveer 120 pfas-houdende pesticiden die in Nederland zijn toegelaten. De Friese akkerbouwer herkende hier zeker acht van, die hij in 2023 heeft gebruikt.

Volgens ngo PAN (Pesticide Action Network) gaat het hierbij om *'zeer giftige en problematische stoffen'*. *'Een deel van de pfas-pesticiden is zeer persistent. Andere breken af tot stoffen die ook weer een pfas zijn, zoals TFA (trifluorazijnzuur). Deze stof is giftig, zeer persistent en een groot probleem voor drinkwaterbedrijven.'* PAN noemt twee voorbeelden van populaire pfas-pesticiden die uiterst giftig zijn voor het waterleven, mogelijk gevaarlijk zijn voor mensen en zich ofwel opstapelen in de bodem ofwel afbreken tot pfas-soort TFA. *'Toch zijn deze middelen nog niet verboden en worden ze in Nederland breed toegepast.'*

Het nadeel van pfas, de hardnekkigheid, is tegelijkertijd de kracht van deze pesticiden: ze werken langer en zijn stabiel. De originele pfas in pesticiden zijn in eerste instantie niet altijd gevaarlijk, maar kunnen afbreken tot pfas-soorten die dat dus wel zijn, zoals TFA.

Waterbedrijven vinden veel TFA terug in Nederlandse wateren. Zij vermoeden, net als het RIVM en experts in de toxicologie en chemie, dat de landbouw een belangrijke bron is.

Pfas-chemicaliën staan bekend als 'forever chemicals' omdat ze amper afbreken in de natuur en gevaarlijk kunnen zijn voor mens en milieu. Eind januari lieten drinkwaterbedrijven aan het FD weten dat zij zich grote zorgen maken over schadelijke pfas-stoffen die in het water terechtkomen via pesticiden. Pfas kunnen het immuunsysteem aantasten, de vruchtbaarheid verminderen en nier- en teelbalkanker veroorzaken. Brussel wil dat bedrijven het water- en vuilafstotende laagje op anti-aanbakpannen en regenjassen uitfaseren vanwege de gezondheidsrisico's. Daarom werkt de Europese Unie aan een pfas-verbod. Maar voor bestrijdingsmiddelen geldt een uitzondering, tot frustratie van drinkwaterbedrijven. Zij treffen steeds vaker pfas-

houdende pesticiden in het water aan, in concentraties boven de veilige drinkwaternorm. In Nederland spuiten en strooien boeren jaarlijks meer dan honderd ton aan pfas-houdende pesticiden op hun land.

Het Europese pfas-verbod laat bestrijdingsmiddelen grotendeels ongemoeid, omdat bestrijdings-middelen al worden gereguleerd door Europese pesticidenwetgeving. Emeritus hoogleraar chemie Pim de Voogt (Universiteit van Amsterdam) vindt dat onjuist. *'De pesticidenwetgeving is niet toegesneden op de problematiek van pfas. Ze zouden daarom onder hetzelfde Europese pfas-verbod moeten komen te vallen'*.

Graag stellen wij u de volgende vragen:

1. Hoe bestaat het dat er ook in onze provincie waarschijnlijk al jarenlang pfas-houdende chemicaliën worden gebruikt in de landbouw zonder dat het college zich hier druk over maakt en het zelfs niet nodig vindt om Provinciale Staten hierover te informeren?
2. Wat vindt u ervan, dat vruchtbare landbouwgrond in Drenthe blijvend wordt vergiftigd met pfas-chemicaliën in de wetenschap dat deze stoffen met geen mogelijkheid weer uit de teeltlaag c.a. te krijgen zijn?
3. Acht u het in lijn met het vigerende omgevingsbeleid van de provincie om pfas-chemicaliën te gebruiken om de effectiviteit van landbouwgif te vergroten? Strookt dit volgens u in het bijzonder met het preventiebeginsel in het kader van het provinciale milieubeleid? Zo ja, hoe ziet u dat dan?
4. Is het college met de PvdD van mening, dat de provincie er alles aan moet doen om paal en perk te stellen aan het gebruik van pfas-houdende pesticiden in onze provincie? Zo nee, hoe valt dit volgens u te rijmen met het hoge politieke belang dat wordt toegekend aan het beschermen van een gezonde leefomgeving en het realiseren van een duurzame, gezonde voedselvoorziening?
5. Is het college met de PvdD van mening, dat het schokkende nieuws over het gebruik van pfas-houdende pesticiden voldoende argument is om het totale gebruik van landbouwgif nu snel en volledig af te bouwen? En om van onze provincie hiermee een trotse voorloper te maken op het cruciale punt van een schone, duurzame biologische landbouw zonder enig gebruik van landbouwgif?
6. Wilt u de toezegging doen om Provinciale Staten voor eind 2024 een uitgewerkt Plan van aanpak voor te leggen om het bij vraag 5 genoemde streefdoel te halen?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Met vriendelijke groet,

Siska Peeks,
Partij voor de Dieren

Sam Pormes
LijstPormes
